

JAGA

ASB

- ARCHITEKTÚRA
- STAVEBNÍCTVO
- BIZNIS

3/2011 XVIII. ROČNÍK
CENA 2,60 €

WWW.ASB.SK

OKRÚHLY STÔL ASB

CASSOVAR

ADMINISTRATÍVNE BUDOVY

STUDIO B52

SKLENÉ FASÁDY

Sídlo kongregácie a zariadenie pre seniorov, Jakubovo nám. č. 4, 5, Bratislava, 2009 – 2011
Autor: studio b52, v realizácii

Vizualizácia: studio b52

Architektonické studio b52 má slabosť pre detail

Architektonické studio b52 je neprehliadnutelné už svojim názvom. Evokuje len dravé a dynamické záležitosti. Či už strategický bombardér z výzbroje US Air Force, kultúrov hudobnú skupinu, ktorá udávala progresívny tón v 80. rokoch minulého storočia, alebo povznášajúci drink. Bratislavský architektonicko-projektčný ateliér studio b52 má však ešte čosi navyše. Popri dravosti obsahuje aj alternatívu v podobe stíšenia zvuku. Inými slovami, typologickú rozmanitosť modeluje snaha po harmónii poctivých tónov v tvorbe dobrej architektúry.

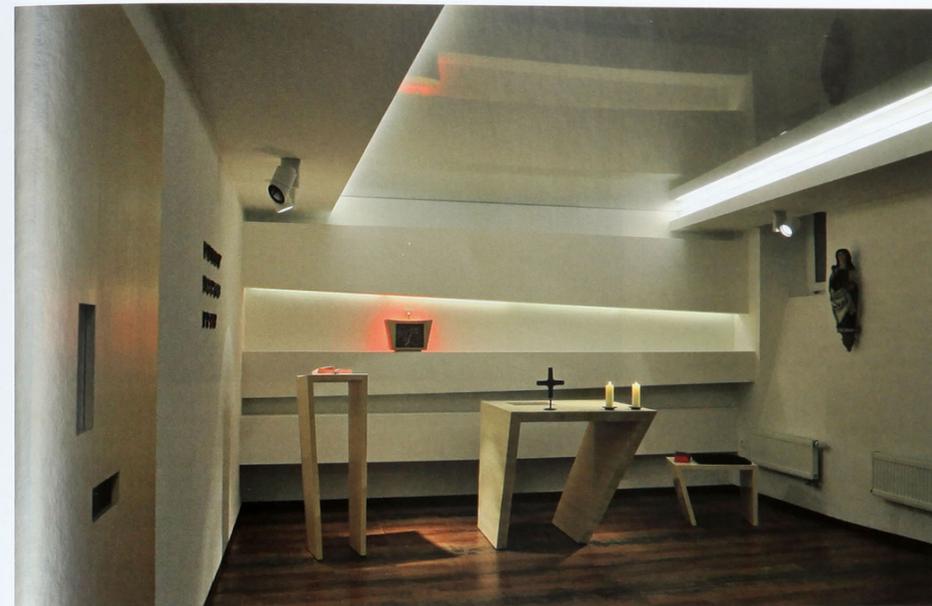

Apartmentový dom, Krahule, okr. Žiar nad Hronom, 2009
Autor: studio b52, Ing. arch. Róbert Volka, architektonická štúdia

Vizualizácia: 3DEA

Vyčistené tvary

Architektonické studio b52 vzniklo pred štyrmi rokmi v Bratislave. Založili ho Ján Lukáč, Michal Lang a Jan Rendoš. Majú za sebou spoluprácu s viacerými architektmi a ateliéromi. Pri spoločnej práci sa stretli v ateliéri Ľuba Závodného. Dnes má studio b52 deväť členov. Ťažiskom ich práce je projekcia a tvorba architektúry. V štúdiu sú stavební inžinieri aj architekti, čiže projekt vedia zastrešiť od vzniku až po jeho realizáciu. Ich architektúra chce byť symbiózou dizajnu, kultúrnych tradícií i kvalitného stavebného remesla s použitím tradičných materiálov. Dizajn je pre nich dôležitý, ale nechcú ho nadradovať nad celok. Spoločný menovateľ? „Našou diagnózou je slabosť pre detail,“ s úsmevom hovorí

Interiér a mobiliár Kaplnky sv. Terézie z Avily, Jakubovo nám. č. 6, Bratislava, 2010
Autor: studio b52, realizácia

Foto: Ing. arch. Beata Polomová

Michal Lang. „Všetko akosi viac rozvíjame... Sú nám blízke vyčistené, minimalistické, no hlavne prirodzené tvary. Snažíme sa reagovať na históriu a kultúrnosť, nadviazať na tradíciu, remeslá a tradičné materiály a vystihnúť ducha pravého Slovenska. Odmietame kopírovať aktuálne trendy a robiť veci s veľkým, no bezduchým gestom. Dôležitý je pre nás priestor, v ktorom hľadáme princípy scénografie, prepájame exteriér s interiérom, vyberáme vhodný mobiliár, dbáme o kultivovanie zovňajšku...“

Napriek snahe po originalite a tvarovaní vlastnej cesty však studio b52 neodmieta spoluprácu s ostatnými architektonickými ateliéromi. „Dôvodom je flexibilita pri jednotlivých projektoch, ktoré vieme lepšie odsledovať, ale vieme aj preklenúť hluché obdobie pri menšom prísune zákaziek,“ upresňuje Ján Lukáč. „Obojstranne nás to obohacuje pri tvorivej konfrontácii.“

Na mieru investorovi

Aj studio b52 je presvedčené, že každý investor je osobitý človek, ktorému treba architektúru ušit na jeho potreby so všetkými vyhovujúcimi detailmi. „Vždy ide o tvorivý dialóg medzi ľuďmi, ktorí si chcú porozumieť,“ vysvetľuje Michal Lang. „Niekedy je to ťažká a dlhá púť, ale

vždy je dôležité, aby sa problémové body vysvetlili. Nikdy nejdeme proti investorovi – napokon, nemá to ani zmysel. Je ideálne, keď zo spolupráce vznikne priateľstvo, ktoré trvá aj po realizácii.“ Vznik samotného diela je navyše aj pod krížovou paľbou samotných členov štúdia. Pýtajú sa na názory aj mimo neho, pretože chcú mať čo najväčšiu kontrolu nad

projektom. Pripomienky prinášajú objektívnejšie hodnotenie i odstup od diela. „Samozrejme, iniciátor projektu určuje tón a závisí od neho, pokiaľ sa nechá ovplyvňovať názormi zvonka,“ upresňuje Ján Lukáč. „Je však pravda, že len málokedy zostane projekt v pôvodnom návrhu. Hlavná línia nápadu sa postupne okresáva inšpiratívnymi vstupmi. Čistý papier je veľ-

Rekonštrukcia domu obradov ortodoxného cintorína, Žitková ul., Bratislava, 2007 – 2011
Autor: studio b52, v realizácii

Foto: studio b52

Projekty studia b52

- Rodinný dom „S“, Kaplná, okr. Senec, 2006 – 2010
- Autor: studio b52, realizácia
- Rekonštrukcia „Chata AVC“, Veľká Rača, Ošadnica, okr. Čadca, 2007
- Autor: studio b52, architektonická štúdia
- Polyfunkčný objekt „Cyklodrom“, Banická ul., Bratislava, 2007
- Autor: studio b52, urbanisticko-architektonická štúdia
- Rekonštrukcia domu obradov ortodoxného cintorína, Žižková ul., Bratislava, 2007 – 2011
- Autor: studio b52, v realizácii
- Rímskokatolícka kaplnka v Oravskej osade, Mútňanský Duľov, k. u. Novof, 2008
- Autor: studio b52, urbanisticko-architektonická štúdia
- Bratislavské Podhradie-Vydrica, Vydrická ul., Bratislava, 2008 – 2009
- Autor: studio b52, architektonická štúdia, projekt pre UR
- Vila „Mudroňová“, Mudroňova ul., Bratislava, 2008 – 2009
- Autor: studio b52, architektonická štúdia, projekt
- Prestavba administratívno-soc. budovy, Turbinová ul., Bratislava, 2008 – 2009
- Autor: studio b52, realizácia
- Rekonštrukcia administratívnej budovy, ul. Pod Brehmi, Bratislava-Polianky, 2008 – 2009
- Autor: studio b52, realizácia
- Apartmánový dom, Krahule, okr. Žiar nad Hronom, 2009
- Autor: studio b52, Ing. arch. Róbert Volka, architektonická štúdia
- Svätoplukovo námestie v Nitre, Nitra, 2009
- Autor: studio b52, urbanistická štúdia, súťaž
- Rekonštrukcia „Chata Vrátna“, Vrátna dolina, Terchová, okr. Žilina, 2009
- Autor: studio b52, architektonická štúdia
- Parkovací dom pri DK Družba, ul. Miroslava Tyrša, Klatovy, 2009
- Autor: studio b52, architektonická štúdia, súťaž
- Prístavba fitness v kaštieli vo Vinosadoch, Vinosady, okr. Pezinok, 2009
- Autor: studio b52, realizácia
- Interiér predajne Danae, Eurovea, Pribinová ul., Bratislava, 2009
- Autor: studio b52, realizácia
- Rekonštrukcia rodinného domu pre školské sestry sv. Františka z Assisi, Staničná ul., Bratislava-Trnávka, 2009 – 2010
- Autor: studio b52, realizácia
- Rodinný dom, Dolné Srnie, okr. Nové Mesto nad Váhom, 2009 – 2011
- Autor: studio b52, v realizácii
- Sídlo kongregácie a zariadenie pre seniorov, Jakubovo nám. č. 4, 5, Bratislava, 2009 – 2011
- Autor: studio b52, v realizácii
- Interiér a mobiliár Kaplnky sv. Terézie z Avily, Jakubovo nám. č. 6, Bratislava, 2010
- Autor: studio b52, realizácia
- Polyfunkčný objekt, Stará Turá, okr. Nové Mesto nad Váhom, 2010
- Autor: studio b52, PAVIAN, projekt
- Redakcia Katolíckych novín, Kapitúlska ul., Bratislava, 2010
- Autor: studio b52, architektonická štúdia, súťaž
- Rodinný dom „Bumerang“, Drietoma, okr. Trenčín, 2010 - 2011
- Autor: studio b52, v realizácii
- Bioplynová stanica, Hertník, okr. Košice, 2010 – 2011
- Autor: studio b52, v realizácii

Vila vo vinohrade II, Vančurova ul., Bratislava-Koliba, 2006 – 2010
 Autor: SUMBAL+PRIEHODA, Projekt a spolupráca: studio b52, realizácia

Foto: SUMBAL+PRIEHODA

ká výzva, ale potom je to už tvrdá práca. Po nej túžobne čakáme na ten slasťný pocit, keď je stavba skolaudovaná...”

Osvietený investor

Rodinné a bytové domy, priemyselné i sakrálne budovy, občianske stavby, interiéry – to je veľký spektra typologických druhov architektúry, ktorými sa studio b52 zaoberá. „Vystihuje to filozofiu nášho štúdia, pretože sme otvorení rôznym podnetom, ale vždy je to o estetike a funkčnosti,” hovorí Ján Lukáč. „Opäť to však súvisí s ekonomikou fungovania a vieme sa pružne nastaviť na danú zákazku.” Osobitú oblasť v ich tvorbe zaujíma sakrálna architektúra, ktorú považujú za jednu z najzložitejších tém v súčasnej architektúre. K ich najčerstvejším výsledkom v tomto smere patrí Kaplnka sv. Terézie z Avily na Jakubovom námestí v Bratisla-

ve, ktorého objednávateľom bola Kongregácia sestier Najsvätejšieho Spasiteľa. Ide o adaptovaný priestor, ktorý ponúka inšpirácie na ceste k duchovnu. Kaplnka je dennodenným domovom sestier určeným na svätú omšu, modlitbu, rozjímanie a adoráciu. Aj tu sa naplno prejavuje ich minimalistický prístup k priestoru, a to tak po stránke obsahovej, ako aj formálnej. „Sakrálna architektúra si vyžaduje stíšenie tvarov, pochopenie miesta a jeho potreby a v neposlednom rade je to aj miesto na rozmyšľanie o živote,” hovorí Ján Lukáč, ktorý autorsky spolupracoval už aj pri známej hrobke Chatama Soféra, či Kostole sv. Františka z Assisi v Karlovej Vsi od švajčiarskeho architekta Justusa Dahindena. A práve spoluprácu so sestrami z kongregácie označil Ján Lukáč za veľmi pozitívnu, pretože sa prejavili ako osvietení a kompetentný investor. Ich lokalitný

Bratislavské Podhradie-Vydrica, Vydrická ul., Bratislava, 2008 – 2009
 Autor: studio b52, architektonická štúdia, projekt pre UR

Vizualizácia: studio b52

Tim b52

Foto: studio b52

program mal hlavu a päť a jednotlivé body sa dotiahli takmer až po vešiacíky v kúpeľni. Z ďalších sakrálnych realizácií studia b52 spomeňme rekonštrukciu domu obradov a časti areálu ortodoxného cintorína na Žižkovej ulici v Bratislave ako aj projekt duchovno-rekreačného objektu pre Reholu menších bratov Františkánov v obci Beňadín a štúdiu kaplnky v Oravskej osade.

Životnosť architektúry a zodpovednosť architekta

Architektúra je verejnou vecou, ktorá vplyva na každého človeka. Niektorí ju vnímajú pocitovo, iní pri tom uplatňujú aj svoje hlbšie či plytšie vzdelanie v architektonickej oblasti. Stále však platí, že prostredie vychováva a architekt ako tvorca prostredia má veľkú zodpovednosť. Aj preto studio b52 zdôrazňuje urbanistický kontext, bez ktorého by nemohol vyrásť žiaden dobrý dom. Vo svojom portfóliu má už niekoľko rekonštrukcií, pričom vstupovanie do práce kolegu považujú za citlivú záležitosť, pri ktorej treba zohľadňovať mnohé okolnosti.

„Aj nás pamiatkari občas prekvapia názorom, čo všetko považujú už za historickú pamiatku a nedovolia to zbúrať,” hovorí Michal Lang. „Pomaly to bude stavba pred dvadsiatich či tridsiatich rokov, ako je to v prípade bratislavského PKO. Je paradoxom, že kultúrni predstavitelia vtedajšej doby, ktorí v tomto stánku „kumunistickéj kultúry” vystupovali, sú za jeho záchranu len preto, že ich viaže k tomu ich mladosť.”

„Inou záležitosťou sú v tomto smere paneláky, ktoré sú tu už aj štyridsať rokov a teraz sa rekonštruujú, či lepšie povedané, zväčša len pestrofarebne ponatierajú a zalepia polystyrénom,” doplní Ján Lukáč. „Chybou je, že sa nerekonštruujú už po dvadsiatich rokoch od výstavby, ako by si zaslužili. Nehovoriac už o hrôzostrašných nadstavbách, ktoré sú často prácou nejakého majstra z realizačnej firmy.”

S tým súvisí aj vzťah architekta s realizačnou firmou, ktorý je niekedy problematickejší ako so samotným investorom. „Uvedomujeme si, že majú svoje ceny a termíny a je asi naozaj ťažké dotiahnuť niektoré stavby do poslednej bodky,” pokračuje Ján Lukáč. „Remeselná zručnosť však ani zďaleka nie je taká, aby sa na nich dalo spoľahnúť. Neviem, kde tí dobrí majstri zostali – či sú ešte v Irsku a Nemecku. Je predsa nepredstaviteľné, aby sme kreslili detaily, ktoré by mali byť pre týchto remeselníkov samozrejme.”

V ateliéri sa svieti

A čo bude ďalej? Kríza ukončila činnosť mnohých ateliérov na Slovensku, ale aj veľkí investori museli prehodnotiť svoje ambície. Hovorí sa, že je dobré, ak sa sviety v oknách architektov, lebo onedlho sa začne stavať. Sviety sa teda v oknách studia b52? „Priznávame sa, u nás sa svieti, lebo máme živé veci a chodíme na stavby,” hovorí Michal Lang. „Momentálne nás najviac zamestnávajú priemyselné stavby, medzi ktoré patrí aj bioplynová stanica v Hertníku na východnom Slovensku. Privítali sme to s nadšením napriek tomu, že táto oblasť nie je v našich slovenských kruhoch uznávaná. Je to však ekologická stavba, ktorá môže priniesť prácu ľuďom. S tým súvisí aj náš záujem o nízkoenergetické a pasívne domy pre individuálnych klientov, ktoré sa snažíme navrhovať z dreva ako prírodného materiálu.”

Ludo Petrársky

Architecture studio b52 has a weakness for detail

Beginning right from its company name, the architecture studio b52 is non-transparent, evoking only wild, dynamic correspondences. One may think of the US Air Force strategic bomber, a cult music band putting out progressive tones in the 1970s and 80s, or an exhilarating alcoholic drink. The Bratislava architecture/design studio b52 has something even more to add to these associations. Along with its rapaciousness it includes an alternative in the form of sound absorption. In other words, its typological variety models an attempt for a harmony of virtuous tomes in the form of quality architecture.